

Verksamhetsberättelse för Svenska Historiska Föreningen 2016–2017

Verksamhetsberättelsen omfattar tiden från årsmötet i maj 2016 till årsmötet i maj 2017.

Styrelsen har under verksamhetsåret bestått av:

Docent Stefan Amirell, Linnéuniversitetet, ordförande

Docent Peter Lindström, Umeå universitet, vice ordförande

Docent Yvonne Svanström, Stockholms universitet, skattmästare

Fil. dr Bo Eriksson, Stockholms universitet, sekreterare och tillika redaktör för *Historisk tidskrift*

Docent Henric Bagerius, Örebro universitet, ledamot

Fil. dr Magnus Eklund, Uppsala universitet, ledamot

Docent Jonas Harvard, Mittuniversitetet, ledamot

Professor Solveig Jülich, Uppsala universitet, ledamot

Docent Per Lundin, Chalmers tekniska högskola, ledamot

Fil. dr Brita Planck, Jönköping University, ledamot

Professor Maria Stanfors, Lunds universitet, ledamot

Docent Mattias Tydén, Stockholms universitet, ledamot

Följande personer har varit adjungerade till styrelsen:

Fil. mag. Nils Fabiansson, *Historisk tidskrift*

Docent Jonas Nordin, Kungl. biblioteket

Styrelsens arbete är ideellt och ingen av ledamöterna har fått något arvode.

Styrelsen har sedan förra årsmötet sammanträtt tre gånger: Den 1 juni 2016 (telefonmöte), den 14 november 2016 och den 3 april 2017. De under tidigare år noterade svårigheterna att hitta sammanträdestider för styrelsen har under verksamhetsåret varit mindre framträdande, troligen beroende på att datum för styrelsemötena har beslutats efter omröstning bland ledamöterna på Doodle.

För att underlätta styrelsens arbete har ett digitalt arkiv för styrelsen upprättats på internet via tjänsten OneDrive. I arkivet, som alla styrelsemedlemmar och adjungerade ledamöter har tillgång till, finns bland annat tidigare styrelseprotokoll med bilagor, årsmötesprotokoll, antagna policydokument med mera.

De tidigare antagna riktlinjerna för resor och representation har reviderats och förenklats med avseende på attesteringsordningen samt utökats från att enbart gälla styrelsens ledamöter till att nu även omfatta *Historisk tidskrifts* redaktion och rådgivande församlingar. Ett formulär för tecknande av medlemskap i Svenska Historiska Föreningen har upprättats på *Historisk tidskrifts* webbplats. Avsikten är att förenkla för de som vill bli medlemmar i föreningen.

Styrelsen har under det gångna året fortsatt det sedan tidigare påbörjade arbetet med att göra föreningens olika aktiviteter mer synliga och relevanta för medlemmarna. Detta har under året bland annat tagit sig uttryck i medverkan på Bokmässan i Göteborg i september 2016 och på De svenska historiedagarna i Karlskrona i sept–oktober 2017. Flera aktiviteter i

föreningens eller *Historisk tidskrifts* regi har också anmälts och antagits till Svenska historikermötet i Sundsvall i maj 2017.

En ansökan om kommunikationsprojekt till Riksbankens Jubileumsfond lämnades in i november 2017 men avslogs. Avsikten med projektet var att nå ut med aktuell historisk forskning och historiska perspektiv på samtiden till en bredare historieintresserad allmänhet. Det arbetet fortskrider under ledning av föreningens sekreterare.

En framställan från Linnéuniversitetet om att arrangera det åttonde Svenska historikermötet inkom till föreningen under hösten 2016. Styrelsen beslöt i november att bifalla denna samt att det åttonde historikermötet ska hållas under första halvåret 2019. Detta innebär att mötet tidigareläggs med ett år, vilket gör att det återkommande problemet med att de svenska mötena sammanfaller med de nordiska framgent kommer att undvikas. En icke-bindande överenskommelse som reglerar åtaganden och förväntningar på föreningen respektive arrangörerna upprättades i början av 2017 och presenterades av föreningens ordförande för arrangörskommittén vid Linnéuniversitetet, som leds av professor Ulla Rosén. Föreningen och arrangörerna enades om överenskommelsen, som också godkändes av föreningens styrelse vid dess möte i april 2017.

Under året har en ny svensk redaktör för *Scandinavian Journal of History* utsetts efter Maria Sjöberg, som i början av 2016 meddelade att hon önskade avgå. En platsannons publicerades i juni på *Historisk tidskrifts* hemsida, på e-postlistan för historiker samt på Facebook. Trots relativt svagt gensvar genomfördes rekryteringen med tillfredsställande resultat. Rekryteringsgruppen, bestående av ordförande och skattmästare, föreslog fil. dr Mart Kuldklepp, University College London, som ny svensk redaktör för *Scandinavian Journal of History* från och med ingången av 2017, vilket styrelsen biföll. Som ersättning för arbetet som redaktör utgår en ersättning som motsvarar de royalties som föreningen får från tidskriftens förvaltare, förlaget Taylor and Francis.

En policy för tredjepartsanvändning av material ur *Historisk tidskrift* antogs av styrelsen i november. Avsikten är att stärka den fria tillgången till tidskriftens innehåll via fler kanaler, dock med reservation för att tidskriften inte bör tillåta vinstdrivande aktörer som inte fritt tillgängliggör materialet att återpublicera detta i avgiftsbelagda databaser och liknande.

Sedan 2015 ställer styrelsen upp en årlig budget för Svenska Historiska Föreningen. Tidigare var det enbart *Historisk tidskrift* som hade en budget. Budgetmallen har utvecklats jämfört med tidigare för att öka transparensen, tydliggöra skillnaden mellan föreningens och tidskriftens ekonomi samt underlätta budgetuppföljning. En marknadsföringsplan för 2017 antogs också av styrelsen på mötet i november och 20 000 kr. avsattes i budgeten för att genomföra denna.

Redaktören för *Historisk tidskrift*, fil. dr Bo Eriksson, har under året, liksom tidigare, varit anställd av föreningen på 20 procent av heltid. Fil. mag. Nils Fabiansson har, också som tidigare, varit anställd som redaktionssekreterare på 75 procent av heltid. Föreningen har för egen, men inte minst för *Historisk tidskrifts*, räkning hyrt ett kontorsrum på Ekonomisk-historiska institutionen på Stockholms universitet, Södra husen, Hus A, plan 9.

Docent Stefan Amirell har varit föreningens representant i Comité international des sciences historiques (CISH/ICHS) och docent Peter Lindström har varit ställföreträdande representant. Under hösten 2016 utlyste CISH ett *call for panels* inför Världshistorikerkongressen i Poznań 2020. Detta distribuerades via e-postlistan för historiker jämte andra kanaler, och fyra förslag till paneler inkom i tid till styrelsemötet i november. Av dessa befanns endast ett förslag, från docent Johan Höglund, Linnéuniversitet, vara i alla delar tillfredsställande, men med tanke förslagens nordiska inriktning hänsköts det till Nordic History Studies Association, som kommer att ha möjlighet att arrangera egna paneler och andra aktiviteter i samband med kongressen. De övriga tre förslagsställarna delgavs styrelsens synpunkter på sina förslag och gavs möjlighet att inkomma med reviderade förslag till mitten av december 2016. En arbetsgrupp bestående av föreningens ordförande, professor Maria Stanfors och docent Mattias Tydén samt professor Solveig Jülich som reserv, utsågs för att slutbehandla förslagen, prioritera dem och skicka in dem till CISH. Ingen av förslagsställarna inkom emellertid med reviderade förslag. I januari 2017 inkom i stället två andra förslag, det ena från professor Gunlög Fur och docent Stefan Amirell, Linnéuniversitetet, och det andra från professor Pirjo Markkola, Tammerfors universitet, och professor Bengt Sandin, Linköpings universitet. Båda förslagen antogs av arbetsgruppen och skickades in till CISH i januari 2017, dock utan inbördes prioritering. Det senare förslaget skickades in som ett gemensamt förslag från Svenska Historiska Föreningen och dess systerförening i Finland. Besked om huruvida förslagen antas av CISH väntas senare under 2017.

Docent Jonas Nordin har varit adjungerad till styrelsen och ansvarat för föreningens kontakter med sina nordiska systerföreningar i samband med förberedelserna för Nordiska historikermötet i Ålborg i augusti 2017. Nordin har även representerat föreningen i Nordic History Studies Association i samband med förberedelserna för den senare organisationens deltagande vid Världshistorikerkongressen i Poznań 2020.

Liksom tidigare år har ordföranden i Svenska Historiska Föreningen också varit ordförande i juryn för Sveriges största pris i historia, Stora historikerpriset. Priset, som är på 50 000 kr, är instiftat av Sörmlands läns landsting, via Sörmlands museum, och Nyköpings kommun. Det är på uppdrag av dessa myndigheter som föreningens ordförande också är ordförande i prisjuryn. Ordförande delade ut 2016 års pris till Fredric Bedoire i samband med en ceremoni i Nyköping i september.

Svenska Historiska Föreningen hade den 27 mars 2017 889 medlemmar. Av dessa var 142 studerande.

Stockholm/Höör, den 8 maj 2017

Stefan Amirell

Ordförande
Svenska Historiska Föreningen

Resultaträkning	kalenderåret 2015	kalenderåret 2016
Intäkter		
Medlemsavgifter och prenumerationer	417 095	378 942
Lösnummerförsäljning och kopiering	662	426
Annonsintäkter	5 000	4 000
Royalties	23 635	22 952
Svenska historikermötet	35 000	0
Övriga intäkter ¹	1	49 500
Ränta Riksgälden ²	500	-
	20	
Summa rörelseintäkter	482 912	455 820
Vitterhetsakademiens anslag	132 186	132 414
Vetenskapsrådets anslag	330 000	330 000
Summa anslag	<u>462 186</u>	<u>462 414</u>
Summa intäkter och anslag	<u>945 098</u>	<u>918 234</u>
Kostnader		
Tryckkostnader mm	226 963	228 474
Distributionskostnader ³	130 307	116 673
Digital utgivning		10 082 ⁴
Löner, arvoden, reseersättning, skatt, arbetsgivaravg.	459 432	433 755
Redaktionskostnader	95 450	101 103
Summa kostnader <i>Historisk tidskrift</i>	912 152	890 086
SHF:s utgifter	77 047	40 519
Svenska historikermötet	0	0
Summa kostnader SHF	<u>77 047</u>	<u>40 519</u>
Föreningen för vetenskaplig publicering	37 750 ⁵	
Summa SHF:s och <i>Historisk tidskrifts</i> kostnader	<u>1 026 949</u>	<u>930 605</u>
Årets resultat	- 81 851	- 12 371

¹ Avser främst ersättning för tidskriftens kostnader för institutionernas deltagande i redaktionsrådet. Den låga summan för 2015 och höga summan för 2016 beror på försenat utskick av fakturor samt höjning av ersättningen under 2016.

² Kontot avslutades under 2015.

³ Under 2016 övertog tryckeriet Elanders det distributionsarbete som tidigare utförts av DC-distribution, vilket medfört att tidigare distributionskostnader om ca 15 000 årligen nu bokförs under tryckkostnader mm.

⁴ Har tidigare bokförts under redaktionskostnader.

⁵ Avser medel från JR som förvaltats av SHF.

Balansräkning

<i>Tillgångar</i>	2015-12-31	2016-12-31
Plusgirokonto 5 70 94-5	433 105	420 734
Plusgirokonto 33 39 24-9	-34 912	-225
Riksgälden	0	0
Emil Hildebrands fond	277 693	277 693
Summa tillgångar	<u>675 886</u>	<u>698 202</u>
<i>Eget kapital</i>		
Eget kapital föregående år	757 737	675 886
Resultat	-81 851	-12 371
33 39 24-9 till 5 70 94-5		34 687 ⁶
Summa eget kapital	<u>675 886</u>	<u>698 202</u>

Emil Hildebrands fond⁷

<i>Tillgångar</i>	2015-12-31	2016-12-31
Banktillgodohavande	47 163	47 163
SEB Teknologifond	50 000	50 000
SEB Världenfond	100 000	100 000
SEB Sverigefond Stora Bolag	95 421	95 421
SEB Obligationsfond Flexibel SEK	100 000	100 000
<i>Avgår tidigare nedskrivning</i>	114 891 ⁸	114 891
<i>Årets nedskrivning</i>	0	0
Summa Hildebrands fond	<u>277 693⁹</u>	<u>277 693¹⁰</u>

⁶ 35 000 kr återbetalades från Svenska historikermötet i Stockholm under 2015 (se resultaträkningen för 2015, *Historisk tidskrift* 2016:3, s. 587) och bokförs fr o m 2016 inte längre separat.

⁷ Det ursprungliga anskaffningsvärdet är ej längre möjligt att rekonstruera via bankens uppgifter och bygger därför på tidigare redovisning. Fondernas deklarationsvärde 1999-12-31 var 654 311 kr.

⁸ Summan tidigare nedskrivning i redovisningen för 2015 (114 782 kr) var felaktig (2014 års nedskrivning var 109 kr). Korrekt är 114 891 kr.

⁹ Marknadsvärdet på fonderna 2015-12-31 var 970 543 kr.

¹⁰ Marknadsvärdet på fonderna 2016-12-31 var 1 048 186 kr.

Revisionsberättelse

Undertecknade revisorer har utsetts att granska styrelsens redovisning i Svenska Historiska Föreningen för år 2016. Vi har tagit del av föreningens räkenskaper och verifikat. Föreningens konton har kontrollerats och behållningen överensstämmer med balansräkningen per den 31 december 2016.

Då vi inte funnit anledning till anmärkning, föreslår vi att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för den tid redovisningen omfattar.

Stockholm och Uppsala den 10 och 19 april 2016

Pär Frohnert

Göran Salmonsson

Redogörelse för *Historisk tidskrift* 2016

Redaktionsrådet hade vid 2016 års ingång följande sammansättning: Johanna Andersson Raeder, Cecilia Axelsson Yngvéus, Anne Berg, Fredrik Charpentier Ljungqvist, Jimmy Engren, Anders Forsell, Ann Ighe, Wojtek Jezierski, Tobias Karlsson, Fredrik Olsson Spjut, Fabian Persson, Jan Samuelson, Kekke Stadin, Anna Sténs, Fredrik Thomasson, Peter Ullgren, Marie Ulväng och Joachim Östlund. Under året har Thor Berger ersatt Tobias Karlsson, Magnus Bohman ersatt Fredrik Olsson Spjut, Anne Hedén ersatt Kekke Stadin och Ramona Ivener ersatt Anders Forsell. Under 2016 har redaktionsrådet inte utökats med någon ny representant utan består av 18 medlemmar.

Under år 2016 har redaktionsrådet haft två sammanträden, den 9 maj och den 7 november. Redaktionsrådets viktigaste uppgifter har varit att tillsammans med redaktören diskutera tidskriftens utveckling, göra fortlöpande utvärderingar av tidskriften, bidra med synpunkter i policyfrågor, värva prenumeranter och engagera skribenter och recensenter samt att bistå med korrekturläsning av tidskriften. Redaktionsrådets medlemmar har utfört sina uppgifter med stort engagemang.

Tidskriften har också ett internationellt redaktionsråd (International Advisory Board), som vid 2016 års ingång hade följande sammansättning: Svein Ivar Angell (Norge), Thomas Etzemüller (Tyskland), Jonathan Friedman (Frankrike/USA), Daisuke Furuya (Japan), Mary Hilson (Storbritannien/Danmark), Wiebke Kolbe (Tyskland/Sverige), Kenneth Lockridge (USA), Steve Murdoch (Storbritannien), Corinne Péneau (Frankrike), Gunvor Simonsen (Danmark), Raphaëlle Schott (Frankrike), Uffe Østergaard (Danmark) samt Ann-Catrin Östman (Finland). Det internationella redaktionsrådets viktigaste uppgifter har varit att ge synpunkter på tidskriftens innehåll och svensk historievetenskap i bred bemärkelse, att uppmärksamma redaktionen på nyutkommen utländsk litteratur och händelser i utlandet av betydelse för svensk historievetenskap samt att bistå redaktionen med granskning av inkomna uppsatsmanus och andra texter. Flera av medlemmarna i det internationella redaktionsrådet har engagerat sig aktivt i dessa uppgifter, framför allt per korrespondens.

Tidskriftens recensionsråd har under året bestått av Henric Bagerius, Jenny Björkman, Sofia Holmlund, Jonas Nordin och Klas Rönnbäck. Recensionsrådets viktigaste uppgifter har varit att tillsammans med redaktören och redaktionssekreteraren utarbeta riktlinjer för recensionsavdelningens arbete, att bistå redaktionen i samband med urval av recensionslitteratur samt att föreslå recensenter och författare till samlingsrecensioner. Under året har recensionsrådet haft två sammanträden, den 12 januari och den 15 december. Recensionsrådets medlemmar har utfört sina uppgifter med stort engagemang.

Årets temanummer (2016:3 Tema: Historiker i försoning) har som gästredaktör haft David Sjögren. Gästredaktören har med mycket stort engagemang och skickligt handlag genomfört planeringen av och arbetet med temanumret.

Redaktör och ansvarig utgivare har under året varit Bo Eriksson. Redaktionssekreterare Nils Fabiansson har under hela året utfört sitt arbete med sedvanligt stort engagemang och smittande entusiasm.

Lektörsgranskning av insända uppsatsmanus har, som tidigare, skett enligt förfarandet *double blind peer review*. Varje uppsats som passerar den första redaktionella granskningen granskas av normalt två lektörer varav den ena skall vara verksam vid utländsk institution. Även annat material än uppsatser kan genomgå lektörsgranskning om särskilda behov föreligger. Spontant inkomna litteraturöversikter samt längre essäer av analyserande eller argumenterande karaktär lektörsgranskas i allmänhet av minst en lektor. Sedan ingången av 2013 anges i förekommande fall i anslutning till första sidans fotnoter om uppsatser och andra texter har lektörsgranskats av en, två eller flera lektörer.

Årgången 2016

Årgången 2016 har varit på totalt 772 sidor, innehållsförteckningar oräknade, jämfört med 744 sidor 2015, 793 sidor 2014 och 771 sidor 2013.

Årgången har innehållit tio uppsatser, varav fyra i temanumret om historiker i försoning. Det är två uppsatser färre än i årgången 2015 och fyra färre än i den föregående. Av årgångens 13 uppsatsförfattare har en (8 procent) varit kvinna, vilket är en lägre andel än i årgången 2015 då 33 procent var kvinnor. Av författarna har elva varit historiker och två ekonomihistoriker. Av författarna är tolv verksamma i Sverige och en i Finland.

Under rubriken ”Idé och debatt” har tolv bidrag varit införda, vilket är sex fler än 2015. Under den nya rubriken ”Essä” har ett bidrag varit infört. Årgången har innehållit tre bidrag under rubriken ”Översikter”, jämfört med två 2015.

Opponenters recensioner av avhandlingar är en viktig del av innehållet. Årgången har innehållit 15 stycken, vilket är fyra fler än föregående år. Aktualiteten på de under 2016 införda avhandlingsrecensionerna har i samtliga fall varit god eller mycket god. De recenserade avhandlingarna har lagts fram under 2014 (fyra st.), 2015 (nio st.) och 2016 (två st.).

Avdelningen ”Kortare recensioner” har samlat 45 bidrag som avhandlat 48 arbeten. Detta innebär en något lägre täckningsgrad av nyutkommen litteratur än 2015, då 57 bidrag avhandlade 58 arbeten. Redaktionen fortsätter sitt arbete för att stärka tidskriftens recensionsavdelning, med målsättningen att i princip all nyutkommen litteratur av betydelse för svensk historisk forskning skall recenseras i tidskriften.

Under rubriken ”Anmälan” samlas ett urval av böcker rörande svensk och nordisk historia utgivna 2014. Sammanlagt anmäldes 17 monografier och populärvetenskapliga verk, 14 antologier och fyra arkivöversikter, källpublikationer och handböcker. Det rör sig om böcker som redaktionen, med beaktande av recensionsrådets synpunkter, har bedömt som viktiga att uppmärksamma i *Historisk tidskrift*, men som av en eller annan anledning inte har recenserats eller kommer recenseras i tidskriften.

Under rubriken ”Meddelanden” har nio bidrag publicerats under året, vilket är ett färre än året innan då tio bidrag publicerades, jämte föreningsangelägenheter och förteckningar över inkommen litteratur. Därutöver har också två meddelanden under avdelningen ”Nytt om historisk forskning”, liksom under 2015 och 2014, publicerats i häfte 1 och 3. Meddelandet, som bygger på detaljerade halvårsrapporter från tidskriftens lokalredaktörer vid samtliga institutioner med forskarutbildning i historia eller ekonomisk historia, Institutionen för studier av samhällsutveckling och kultur (ISAK) vid Linköpings

universitet samt avdelningen för historiska studier av teknik, vetenskap och miljö vid KTH, innehåller uppgifter om alla, eller nästintill alla, nya doktorand- och större forskningsprojekt i historia och ekonomisk historia, disputationer, framlagda licentiatavhandlingar, betydande personalförändringar bland lärare och forskare i de båda disciplinerna samt övriga nyheter av betydelse för den historiska forskningen i Sverige.

Tendenser i utgivningen

Sammanfattningsvis har antalet uppsatser och kortare recensioner minskat något, medan antalet översikter, avhandlingsrecensioner och essä- och debattartiklar ökat något. Antalet meddelanden och bokanmälningar har varit i paritet med föregående års.

I övrigt fortskrider utgivningen som normalt, med normalt två–tre uppsatser per häfte och något fler i temanumret. Publicering kan, liksom tidigare, ske med vederbörlig urskillning utan att orimligt långa publiceringsköer uppstår. Manustillströmningen är fortsatt god och 26 manus inkom under året spontant (det vill säga utanför temanumret), vilket är en ökning i jämförelse med 2015 då 19 manus inkom. Kvaliteten var genomgående hög och av de 26 manus gick 19 (73 procent) till extern lektörsgranskning, jämförd med 89 procent 2015.

Av det totala antalet spontant inkomna manus antogs fem (19 procent) för publicering, jämfört med åtta (42 procent) 2014. 18 manus (70 procent) refuserades. Tre uppsatser väntar på besked (11 procent). Efter sedvanlig redaktionell bedömning och extern lektörsgranskning av manus inkomna till temanumret (om pengar), antogs fyra för publicering.

Av de 27 författarna till spontant inkomna manus var 21 (78 procent) män och sex (22 procent) kvinnor, att jämföra med föregående år då motsvarande förhållanden var 20 (91 procent) män och två (9 procent) kvinnor. 2016 års siffror är i paritet med tidigare år, då 80–90 procent av författarna till spontant inkomna manus har varit män. Av de 36 anlitade externa lektörerna (exklusive de som anlätades för temanumret) var 21 (58 procent) män och 15 (42 procent) kvinnor. Av de 36 anlitade externa lektörerna var hälften verksamma i utlandet: Danmark, Finland, Norge, Tyskland och USA.

Försöken med särskilda gästredaktörer för temanumren har slagit mycket väl ut och fortsätter därför tills vidare. Årgången 2017 kommer att omfatta ett temanummer om mikrohistoria, vilket kommer att redigeras av professor Anna Götlind, Stockholm.

Tidskriftens ekonomi är i obalans men underskottet för 2016 är avsevärt mindre jämfört med föregående år. Utgivningen bekostas av bidrag från Svenska Historiska Föreningen och Vetenskapsrådet. Medlemsavgiften har varit oförändrad sedan 2015 medan Vetenskapsrådets anslag har minskats från 357 000 kr för årgång 2014 till 330 000 kr per år för årgångarna 2015–2017.

Stockholm, den 24 mars 2017

Bo Eriksson